

kerámia gyakori, közöttük velencei üveg pohár-töredékekkel, festett famaradványokkal.

A leletanyag a KÖSZ budapesti regionális irodájában történő elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumba kerül végleges elhelyezésre.

Munkatársak: Szvath Márton, Kisjuhász Viktória régészek, Kiss László Levente, Grósz Edit, Jankovics Máté, Králik Adél, Kóka István régésztechnikusok. A geodéziai felmérést a Geoservice Kft. végezte.

MÉSZÁROS ORSOLYA

580. Vác határa

(Pest megye) B, A, Kö

2009 októberében terepbejárást végeztünk az M2 autótűt tervezett sződliget leágazásának nyomvonalán, Sződliget és Vác határában, 3,6 km hosszúságú nyomvonalon. A mély ártéri fekvésű, alacsony homokdombokkal tarkított területen öt, korábbról ismert lelőhely területét sikerült pontosítanunk, Sződliget K-i határában pedig két, korábban ismeretlen népvándorlás kori lelőhelyet is sikerült azonosítanunk a Csörögi-dűlőben.

Alte Schanze (KÖH 12160): Az 1840-es években készült II. katonai felmérés vonatkozó térképszelvénye itt egy kb. 400 m hosszú, zezugos vonalat jelez „Alte Schanze” („Régi sáncok”) néven. A kérdéses területen ma egy kavicsbánya található, a területet sok méter mélyen kimarkolták, a sáncok itteni nyoma biztosan megsemmisült. Logikusnak látszik, hogy a teljesen lapos területen ezek a sáncok – bármilyen korúak is legyenek – D-i irányban folytatódhattak. A terepbejárást során végigjártuk a sánc meghosszabbítása és a nyomvonal közötti területet, itt a kavicsbánya K-i oldala mellett D-i irányban találtunk is egy erősen bozótos területen egy töltést. Ez kb. 1,5 m magas, 2 m széles, kora azonban nem volt megállapítható. A töltés nagyjából ÉK–DNY irányban halad, DNY felé egy viszonylag magas erdős homokdomb K-i oldaláig tudtuk követni, itt eltűnt.

Duna-part (KÖH 12112): A lelőhely területe telepített erdő, kutatásra nem volt lehetőségünk. Ettől Ny-ra, az út túlsó oldalán egy jellegzetes domb emelkedik a nyomvonal területén, itt szeméttel taláható, ugyancsak fedett. A lelőhely valószínűleg összefügg az MRT 7. k. 31/89 (KÖH 12152) lelőhellyel. Ezek a szórványos, talán összefüggő adatok véleményünk szerint arra utalnak, hogy a rossz megfigyelhetőség ellenére itt a kiemelkedő homokdombon számítanunk kell egy vagy több bronzkori telepre, amely(ek) pontos kiterjedését a bozótos területen nem lehetett megállapítani. A tervezett nyomvonal és a 2. sz. út csomópontjánál egy jellegzetes domb található, a terepbejárást során azonban a bozótos, egykori szeméttel területén nem tudtunk felszíni vizsgálatot végezni.

Közlegelő (KÖH 12152): A korábbi megfigyelés területe beépített, felszíni vizsgálatra nem volt lehetőségünk. A lelőhely valószínűleg összefügg MRT 7. k. 31/49 (KÖH 12112) lelőhellyel.

Zsellér-dűlő (KÖH 12089): A korábbi megfigyelés területe mára hétvégi kertes házakkal beépített, itt nem tudtunk kutatni. Az érintett domb ÉNy-i részét a Budapest–Vác vasút vágja, attól Ny-ra a domb ÉNy-i végén gyepterület, elképzelhető azonban, hogy még ez is érintett. A vasúttól K-re az említett kertes házak, attól D-re szántott terület, ez már Sződliget határa, itt ugyancsak avar telep ismert (MRT 7. k. 29/5; KÖH 11726), mely valószínűleg összefügg ezzel a lelőhellyel.

STIBRÁNYI MÁTÉ

581. Váchartyán, Bagó-hegy

(MRT XIII/2 k. 34/32 lh.; KÖH 12256)

(Pest megye) R, V, Á

2009. augusztus 25–28. közt megelőző régészeti feltárást végeztünk a lelőhelyen (060/10 hrsz.). A 300 m² alapterületű felületen viszonylag sűrűn helyezkedett el a 11 régészeti jelenség. Hét egyszerű, nem túl mély, kerek gödör volt a rézkorra datálható. Betöltésük egyrétegű, sárga homok- és agyagszemcsékkel kevert, barna talaj. Leletanyaguk néhány díszített bögre- és táltöredéken kívül kézzel formált házikerámia és állatcsont volt. Gépi humuszosítás során, jóval az altalaj szintje fölött jelent meg egy nagyméretű tárolóedény roncsolt kontúrja. Teljes egészében a humuszban helyezkedett el, így a szántással is bolygatták, de töredékeinek nagy része előkerült. Alsó része 50 cm magasan épen megmaradt. Falvastagsága 1 cm, alakja tojásdad, alja erősen szűkül. A halomsíros kultúra időszakába sorolható.

Két méhkas alakú, élelemtároló gödör keltezhető a késő vaskorra. Jól iszapolt, szürke korongolt edény-töredékek kerültek elő belőlük, többek közt egy tál pereme, ill. több szélesen kihajló peremű, tagolt vállú fazéktöredék.

A legnagyobb valószínűség szerint földbe mélyített lakóház lehetett a 6. sz. objektum, melynek csak D-i széle esett a szelvény területére. Betöltése paticsal kevert, barna talaj. Alján négy cölöphelyet bontottunk ki, melyekből Árpád-kori, csigavonal-díszes fazék oldaltöredékei kerültek elő. Szórványként került elő egy ezüst friesachi dénár.

Munkatársak: Kecskés Anita régész, Bíró István, Kóka István régésztechnikusok.

RÁCZ TIBOR ÁKOS

582. Vácszentlászló, Hosszúmezsgye utca 20.

(KÖH 26431)

(Pest megye) Sza, Kö?

2009-ben lakóház építése során az 1094 hrsz. ingatlanon az 54 m² nagyságú épülethez 50 cm széles, 80 cm mély sávalapokat ástak. Ezekben a humusz alatt sárgásbarna homok jelentkezett. Az ÉNy-i alapárok É-i oldalában 150 cm hosszú, 44 cm mély, teknős oldalú gödör halvány foltját lehetett megfigyelni, amelyből egy 11,6 cm hosszú, téglalap átmetszetű, az egyik végén hurkos, a másikon vil-